

MEDNARODNA POSLANICA OB SVETOVNEM DNEVU GLEDALIŠČA

Šahid Nadim, dramatik, Pakistan
Gledališče kot svetišče

Ob koncu predstave o sufijskem pesniku Bulehu Šahu¹ v gledališču Adžoka² se je starec v spremstvu dečka približal igralcu, ki je igral vlogo velikega sufija³. »Moj vnuk je bolan, blagoslovite ga, prosim.« Osupli igralec je rekel: »Nisem Buleh Šah, samo igralec te vloge sem.« Starec pa je odvrnil: »Sin, nisi igralec, si reinkarnacija Buleha Šaha, njegov avatar⁴.« Nenadoma se nam je razprl popolnoma nov koncept gledališča, v katerem igralec postane reinkarnacija lika, ki ga igra.

Raziskovanje zgodb, kakršna je ta o Bulehu Šahu – in koliko jih je v različnih kulturah – lahko postane most med nami, gledališčniki, in nepoznavalskim, vendar željnim občinstvom. Ko nastopamo na odru, nas včasih zanese naša filozofija gledališča, naša vloga znanilca družbenih sprememb, velik del skupnosti pa pustimo za seboj. Ko se spopadamo z izzivi sodobnosti, si odrekamo možnost globoke duhovne izkušnje, ki jo gledališče lahko prinese. V današnjem svetu, kjer so na pohodu fanatičnost, sovraštvo in nasilje, naš planet pa tone vse globlje v klimatsko katastrofo, moramo obnoviti svojo duhovno moč. Boriti se moramo proti apatiji, letargiji, pesimizmu, pohlepu in nespoštovanju sveta, v katerem živimo, planeta, na katerem živimo. Gledališče ima

---

¹ Buleh Šah (1680–1757): vplivni pandžabski sufijski pesnik, ki je o kompleksnih filozofskih temah pisal v preprostem jeziku, oster kritik verske ortodoksni. Obtožen je bil odpadništva in mu je bila odrečena pravica do pokopa na mestnem pokopališču. Priljubljen ne glede na ločino.

² Gledališče Adžoka: ustanovljeno leta 1984. Adžoka v pandžabščini pomeni »sodoben«. Repertoar gledališča vključuje igre na teme, kot so verska toleranca, mir, spolno nasilje, človekove pravice.

³ Sufizem: islamska mistična tradicija, sufijska poezija, večinoma opremljena skozi glasbo, izraža mistično enost skozi metafore tuzemske ljubezni.

⁴ Avatar: v hindujski kulturi reinkarnacija ali zemeljska manifestacija božanskega učitelja

vlogo, plemenito vlogo, pri spodbujanju in mobiliziranju človeštva, da bi se dvignilo iz brezna, v katero drsi. Oder, uprizoritveni prostor, lahko povzdigne v nekaj svetega. V južni Aziji se umetniki s spoštovanjem dotaknejo odrskih desk, preden stopijo nanje – tradicija iz davnine, ko sta bili duhovnost in kultura prepleteni. Čas je, da znova vzpostavimo sožitje med umetnikom in občinstvom, preteklostjo in prihodnostjo. Ustvarjanje gledališča je lahko sveto dejanje in igralci lahko zares postanejo avatarji vlog, ki jih igrajo. Gledališče ima moč, da postane svetišče, svetišče pa oder.

Prevedla: Barbara Skubic

To besedilo je odlomek daljše verzije poslanice ob svetovnem dnevu gledališča 2020, ki je v angleščini, francoščini in drugih jezikih dostopna na: www.world-theatre-day.org

V sodelovanju z Mednarodnim gledališkim inštitutom – ITI UNESCO

Mestni trg 17, Ljubljana

www.zdus.si

info@zdus.si